

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en de rijexamens
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Met voorliggend ontwerp worden diverse wijzigingen aan de reglementering inzake rijopleiding en –examinering aangebracht:

- De mogelijkheid tot vrijstelling van scholing voor de houders van niet-erkende buitenlandse rijbewijzen en de houders van erkende buitenlandse rijbewijzen die niet voldoen aan de andere voorwaarden voor de vrijstelling voor het theoretisch en praktisch examen wordt opgeheven;
- Voor de instellingen die instaan voor het afnemen van examens om een rijbewijs of een bewijs van vakbekwaamheid te behalen, wordt de verplichting voorzien om de informatie die vermeld is in de door hen aan kandidaat-bestuurders afgegeven documenten elektronisch mee te delen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken;
- De categorie AM wordt uit het basisopleidingsprogramma A gehaald en onder het basisopleidingsprogramma B gebracht zodat examinatoren die het basisopleidingsprogramma B volgen ook examens voor het behalen van het rijbewijs AM kunnen afnemen;
- Er wordt voor de kandidaten die het Nederlands niet machtig zijn voorzien in een systeem van audiovertaling voor het afleggen van het theorie-examen en de gevaarherkenningstest, ter vervanging van de bijstand door een tolk;
- Er wordt uitdrukkelijk bepaald dat de examencentra en de instellingen die het terugkommoment aanbieden, dienen te voorzien in redelijke aanpassingen voor kandidaten en deelnemers met een beperking;
- De minimumleeftijd voor het afleggen van het praktijkexamen wordt bepaald en er worden een aantal aanpassingen aangebracht aan de voor te leggen documenten om toegelaten te worden tot het rijexamen;
- Er wordt voorzien in de mogelijkheid tot uitsluiting van theorie- en praktijkexamens omwille van een onregelmatigheid, met name van gedrag waarmee de orde wordt verstoord, fraude of poging tot fraude en verbale of fysieke agressie ten aanzien van zaken of personen voor, tijdens of na het examen alsook de niet-naleving van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examencentrum, en om beroep in te dienen bij de beroepscommissie in het kader van een uitsluiting tot het afleggen van het rijexamen wegens een onregelmatigheid en na elke mislukte poging voor het rijexamen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het beleidsveld “weginfrastructuur en wegenbeleid”.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2021/21 van 2 februari 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voorliggend ontwerp heeft tot doel de rijexamens te moderniseren.

Zo roept voorliggend ontwerp de ‘audiovertaling’ in het leven. Hierdoor wordt het theorie-examen en de risicoperceptietest toegankelijker voor kandidaten die het Nederlands niet machtig zijn.

Momenteel worden tijdens het theorie-examen de vragen en de bijhorende antwoordmogelijkheden in het Nederlands op het computerscherm getoond en hoort de kandidaat de vraag en antwoordmogelijkheden via een hoofdtelefoon. Kandidaten die het Nederlands niet voldoende machtig zijn, kunnen zich laten bijstaan door een beëdigde tolk Frans, Duits of Engels. Met het systeem van audiovertaling dat door voorliggend ontwerp ingevoerd wordt, zal de kandidaat de vertaling van de vragen en bijhorende antwoordmogelijkheden in de hoofdtelefoon, in het Frans, Duits of Engels, horen, terwijl hij de vragen en bijhorende antwoordmogelijkheden op het computerscherm in het Nederlands ziet. De fysieke tolk wordt dus vervangen door een vooraf opgenomen vertaling. Deze werkwijze heeft verschillende voordelen. Zo zullen de betrokken kandidaten meer vrijheid krijgen om het examen af te leggen op het moment van hun keuze en in het examencentrum van hun keuze. Alle kandidaten zullen verder eenzelfde vertaling krijgen, wat met een tolk niet altijd het geval is. Bovendien zal fraude door tolken, waar gevallen van bekend zijn, onmogelijk worden. Er is ten slotte ook een organisatorische winst voor de examencentra.

Voorliggend ontwerp beoogt verder onregelmatigheden tijdens het examen te bestrijden, door te voorzien in een procedure die moet worden toegepast bij vaststelling van onregelmatigheden voor, tijdens of na het theorie- of praktijkexamen. Het gaat hierbij om elke vorm van fraude of poging tot fraude en elke vorm van verbale of fysieke agressie ten aanzien van zaken of personen en dit voor, tijdens of na het theoretische of het praktische examen alsook, meer algemeen, de niet-naleving van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examencentrum. De procedure dient ertoe om kandidaten, begeleiders, instructeurs en stagiair-instructeurs die zich hieraan bezondigen voor een periode uit te sluiten van de examens. Dit is nodig om een signaal te geven en dergelijke praktijken te bestrijden.

Eveneens wordt de vrijstelling van scholing die bekomen kan worden door houders van een niet-erkend buitenlands rijbewijs en houders van erkende buitenlandse rijbewijzen die niet voldoen aan de andere voorwaarden voor de vrijstelling voor het theoretisch en praktisch examen opgeheven. Houders van een buitenlands rijbewijs dat is erkend, kunnen dit inruilen voor een Belgisch rijbewijs. Indien het buitenlands rijbewijs echter niet erkend is in België, is er geen reden om de houder vrij te stellen van scholing. Door deze wijziging worden houders van een niet-erkend buitenlands rijbewijs aan dezelfde verplichtingen als alle andere kandidaten onderworpen. Het gaat bijvoorbeeld over de verplichte scholing na twee keer niet slagen voor het examen. Bovendien zal de wijziging de veiligheid tijdens het examen ten goede komen.

Verder werden een aantal wijzigingen aan de geldende wetgeving aangebracht om deze in overeenstemming te brengen met wijzigingen die de federale overheid doorvoerde en om bestaande problemen op te lossen. Voor de instellingen die instaan voor het afnemen van examens om een rijbewijs of een bewijs van vakbekwaamheid te behalen, wordt de verplichting voorzien om de informatie die vermeld is in de door hen aan kandidaat-bestuurders afgegeven documenten elektronisch mee te delen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Verder wordt de categorie AM uit het basisopleidingsprogramma A gehaald en onder het basisopleidingsprogramma B gebracht. Er wordt ook uitdrukkelijk bepaald dat de examencentra en de instellingen die het terugkommoment aanbieden, dienen te voorzien in redelijke aanpassingen voor kandidaten en deelnemers. De minimumleeftijd voor het afleggen van het praktijkexamen wordt bepaald en er worden ten slotte een aantal aanpassingen aangebracht aan de voor te leggen documenten om toegelaten te worden tot het rijexamen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1

Teneinde de leesbaarheid van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs te verhogen, worden de definities van de begrippen “audiovertaling”, “onregelmatigheid”, “beveiligde zending”, “werkdag” en “algemene verordening gegevensbescherming” ingeschreven in het voormelde koninklijk besluit, dit om te voorkomen dat door de herhaling ervan de tekst van het besluit al te zwaar zou worden en daardoor ook minder vlot leesbaar zou worden. Deze definities vergen zelf geen verdere commentaar.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 5, §2, van het koninklijk besluit van 23 maart betreffende het rijbewijs dat betrekking heeft op de personen die worden vrijgesteld van scholing.

De houders van een Europees of een buitenlands nationaal rijbewijs als vermeld in artikel 23, §2, 1°, van de Wegverkeerswet, dat afgegeven is voor ten minste dezelfde categorie van voertuigen of voor een categorie die gelijkwaardig is aan die waarvoor de geldigverklaring gevraagd wordt en die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 27, 2°, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 worden vrijgesteld van scholing.

Hieruit volgt dat de houders van niet erkende buitenlandse rijbewijzen of de houders van erkende buitenlandse rijbewijzen die niet voldoen aan de andere voorwaarden voor de vrijstelling voor het theoretisch en praktisch examen, niet vrijgesteld zijn van scholing.

Artikel 3

Artikel 15 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs bevat de minimumduur van het praktisch rijonderricht dat in een erkende rijnschool gevolgd dient te worden.

Met artikel 3 van het voorontwerp van besluit wordt artikel 15 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 in lijn gebracht met de uren praktisch rijonderricht die in het kader van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B gevolgd dienen te worden.

Artikel 4

Met dit artikel wordt artikel 25 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs gewijzigd en worden de instellingen die instaan voor het afnemen van examens om een rijbewijs te behalen verplicht om de in de door hen aan kandidaten afgegeven documenten (zoals bijvoorbeeld onder meer het examenresultaat, de aanvraag om een rijbewijs of voorlopig rijbewijs, het getuigschrift van basiskwalificatie en de beslissing tot uitsluiting van de examens) vermelde informatie langs elektronische weg mee te delen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken bepaalt de modaliteiten en de vorm volgens welke de informatie dient opgesteld en aan het Departement bezorgd dient te worden.

Artikel 5

Met dit artikel wordt artikel 26bis van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs gewijzigd.

De wijziging heeft betrekking op het in artikel 26 van voornoemd besluit vermelde basisopleidingsprogramma voor examinatoren, waarbij in de eerste paragraaf van het artikel 26bis vermeld wordt welke categorieën deel uitmaken van welk opleidingsprogramma.

De wijziging voorziet erin om de categorie AM, die samen met de categorieën A1, A2 en A vervat is in het opleidingsprogramma A, uit het opleidingsprogramma A te verwijderen en op te nemen in het opleidingsprogramma B, dat de categorieën B, B+E en G omvat en dit om navolgende redenen:

- het praktijkexamen van de categorie AM omvat enkel een gedeelte op privaat terrein, dit in tegenstelling tot het praktijkexamen van de categorieën A, A1 en A2 dat eveneens een proef op de openbare weg bevat. Daarenboven kennen de manoeuvres voor de categorie AM met 4 wielen grote raakpunten met de manoeuvres voor de categorie B;
- kandidaten voor het rijbewijs B krijgen na het slagen op het praktijkexamen voor de categorie B een rijbewijs dat zowel geldig is voor de categorie B als voor de categorie AM. Kandidaat-examinatoren die het programma B volgen, kunnen door de opname van de categorie AM in het programma B na de basisopleiding en bijhorende examens aldus onmiddellijk ingeschakeld worden als examinator bevoegd voor de categorieën AM en B.

Artikel 6

Dit artikel wijzigt artikel 32 van het koninklijk besluit van 23 maart betreffende het rijbewijs, dat de voorwaarden voor het theoretisch examen bevat.

Met dit artikel wordt vooreerst een nieuwe toelatingsvoorwaarde toegevoegd, die inhoudt dat de kandidaat die wegens een onregelmatigheid uitgesloten is van het afleggen van een examen in de examencentra gedurende de uitsluitingsperiode niet tot het theoretisch examen mag worden toegelaten.

Een onregelmatigheid wordt gedefinieerd als elk gedrag waarmee de orde wordt verstoord, elke vorm van fraude of poging tot fraude en elke vorm van verbale of fysieke agressie ten aanzien van

zaken of personen en dit voor, tijdens of na het theoretische of het praktische examen alsook, meer algemeen, de niet-naleving, al dan niet opzettelijk, van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examen centrum.

Enkele niet limitatieve voorbeelden van een onregelmatigheid zijn onder meer:

- Fraude/poging tot fraude door bijvoorbeeld het voorzeggen, misbruik van communicatie- of media-apparatuur bij het examen, gebruik van valse of bewerkte documenten, persoonsverwisseling, plaatsverwisseling, veelevoudigen van examenopgaven, ...;
- Omkoping/poging tot omkoping;
- Verbaal geweld zoals beledigen, schreeuwen, schelden, vernederen, smaad, treiteren, discriminatie, seksuele intimidatie of bedreigingen, enz. en dit van zowel medewerkers van het examen centrum of van andere personen zoals bijvoorbeeld kandidaten, bezoekers, enz.;
- Fysiek geweld/poging tot fysiek geweld waaronder zowel mensgericht fysiek geweld zoals onder meer duwen, trekken, slaan, mishandelen, verwonden, schoppen, spugen, enz. als zaakgericht fysiek geweld zoals onder meer het vernielen, beschadigen, enz. van materiële zaken;
- Verstoring van de orde/belemmeren van het examen waarbij het examen of het werk van de medewerkers van het examen centrum wordt bemoeilijkt of onmogelijk wordt gemaakt of de examens niet in goede orde kunnen plaatsvinden;
- ...

Indien de kandidaat tijdens het theoretisch examen een onregelmatigheid begaat, dan wordt het examen opgeschort en wordt hij onmiddellijk uit de zaal verwijderd. Daarna wordt de procedure opgestart die met artikel 13 van het voorliggende voorontwerp van besluit wordt ingevoegd in het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs.

Daarenboven wordt door de wijziging van artikel 32 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 voorzien dat de kandidaat die het Nederlands niet machtig is, het theoretisch examen kan afleggen met behulp van een audiovertaling in de plaats van met de fysieke bijstand van een tolk.

Bij het theoretisch examen verschijnen de examenvragen en –antwoorden in het Nederlands op het computerscherm en worden deze door middel van geluidsondersteuning in het Nederlands voorgelezen aan de kandidaat. Indien het examen wordt afgelegd met behulp van een audiovertaling, krijgt de kandidaat de vragen en de antwoordmogelijkheden, die vooraf door een beëdigd vertaler vertaald werden, bijkomend ook nog eens in het Frans, Duits of Engels te horen en dit pas nadat hij de vraag en antwoordmogelijkheden eerst heeft gehoord in het Nederlands. Op die manier worden de regels van de taalwetgeving gerespecteerd (cfr. advies VCT van 27/11/2020 met ref. 52.355/I/N).

Het ontwerp erkent tot slot uitdrukkelijk dat kandidaten recht hebben op redelijke aanpassingen waarin het examen centrum dient te voorzien. Op deze wijze wordt uitwerking gegeven aan het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid en meer in het bijzonder de artikelen 15 en 19 ervan. Bijgevolg zal, indien kandidaten met een gehoorhandicap, namelijk dove of slechthorende kandidaten, bijvoorbeeld nood hebben aan de bijstand van een beëdigd doventolk, het examen centrum deze beëdigd doventolk aanwijzen en vergoeden, behalve indien de kandidaat gebruik maakt van tolkuren in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, in welk geval het Centraal Tolkenbureau de tolk zal aanwijzen en vergoeden.

Artikel 7

Dit artikel wijzigt artikel 34 van het koninklijk besluit van 23 maart betreffende het rijbewijs, dat de voorwaarden bevat voor de toelating tot het praktisch examen.

De voorwaarde dat de kandidaat sinds minder dan drie jaar geslaagd moet zijn voor het theoretische examen of ervan vrijgesteld moet zijn, blijft behouden. Er worden drie nieuwe voorwaarden aan toegevoegd:

- de kandidaat-bestuurder moet de minimumleeftijd voor het behalen van het rijbewijs waarvoor hij het praktisch examen wenst af te leggen, bereikt hebben. Dit is evident gezien de kandidaat een aanvraag om een rijbewijs ontvangt indien hij slaagt voor het praktische examen.
- de kandidaat mag niet wegens een onregelmatigheid uitgesloten zijn van het afleggen van een examen.
- de kandidaat kan niet worden toegelaten tot het praktijkexamen indien hij zich aanbiedt met een begeleider, een instructeur of stagiair-instructeur die wegens een onregelmatigheid werd uitgesloten van het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examencentra.

Artikels 8 tot en met 11

Met deze artikels worden wijzigingen aangebracht in de artikels 35, 35/1, 36 en 37 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs.

In voormelde artikels wordt opgesomd welke bewijsstukken de kandidaat-bestuurder dient voor te leggen om te worden toegelaten tot:

- het praktisch examen voor het behalen van een rijbewijs geldig voor de categorie AM, A1, A2, B, B+E of G;
- de proef op een terrein buiten het verkeer en de proef op de openbare weg van het praktisch examen voor het behalen van een rijbewijs geldig voor de categorie A1, A2 of A;
- het praktische examen voor het behalen van een rijbewijs geldig voor de categorie C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D of D+E, D1 of D1+E;
- het praktische examen met het oog op de opheffing van de code 78 of het plaatsen van de code 96.

Met deze wijzigingen worden de voor te leggen bewijsstukken in overeenstemming gebracht met de huidige vereisten.

Artikel 12

Met dit artikel wordt artikel 39 van het koninklijk besluit van 23 maart betreffende het rijbewijs, dat de voorwaarden bevat voor het praktische examen, gewijzigd.

Indien de kandidaat tijdens het praktisch examen een onregelmatigheid begaat, dan wordt het examen opgeschort en stopgezet. In dat geval wordt een procedure conform de nieuwe artikels 39/1 en 39/2 opgestart, die met artikel 13 van het voorliggende voorontwerp van besluit worden ingevoegd in het koninklijk besluit van 23 maart 1998.

Net zoals voor het theoretische examen kan een kandidaat-bestuurder die het Nederlands niet machtig is ook voor de gevaarherkenningstest, dat een onderdeel is van het praktische examen voor de categorie B, gebruik maken van een audiovertaling (zie supra artikel 6)

Tot slot wordt met de wijziging van artikel 12 van voorliggend voorontwerp van besluit ook voorzien dat de kandidaten recht hebben op redelijke aanpassingen waarin het examencentrum dient te voorzien. Op deze wijze wordt uitwerking gegeven aan het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid en meer in het

bijzonder de artikelen 15 en 19 ervan. Bijgevolg zal, indien kandidaten met een gehoorhandicap, namelijk dove of slechthorende kandidaten, bijvoorbeeld nood hebben aan de bijstand van een beëdigd doventolk, het examen­centrum deze beëdigd doventolk aanwijzen en vergoeden, behalve indien de kandidaat gebruik maakt van tolkuren in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, in welk geval het Centraal Tolkenbureau de tolk zal aanwijzen en vergoeden.

Artikel 13

In hoofdstuk IV van titel III van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, waarin de regels betreffende de examens vervat zitten, wordt een nieuwe afdeling ingevoegd, bestaande uit de artikels 39/1 tot en met 39/3, waarin een sanctieregeling wordt voorzien in geval van onregelmatigheden in het kader van het theoretisch of het praktisch examen.

Afhankelijk van wanneer de onregelmatigheid wordt vastgesteld, meer bepaald in het kader van het examen dan wel na het afleggen van het examen, zijn er twee procedures:

1) Het nieuwe artikel 39/1 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 bevat de procedure ingeval de onregelmatigheid wordt vastgesteld in het kader van het examen door een examinator of een medewerker van het examen­centrum. Het betreft de volgende procedure:

Indien een examinator of een medewerker van het examen­centrum meent dat er sprake is van een onregelmatigheid van de kandidaat of van de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur van de kandidaat, wordt het examen van de kandidaat opgeschort totdat er een beslissing wordt genomen omtrent de vastgestelde onregelmatigheid.

De betrokkene wordt vervolgens onmiddellijk op de hoogte gebracht van alle relevante feitelijke gegevens en van de eventuele stukken waaruit de onregelmatigheid die werd vastgesteld, blijkt en wordt in zijn verdediging gehoord door een andere medewerker van het examen­centrum dan diegene die de onregelmatigheid heeft vastgesteld. Een minderjarige kandidaat zal steeds gehoord worden in aanwezigheid van één van zijn ouders of van de persoon die bekleed is met het ouderlijk gezag.

Nadat de betrokkene gehoord werd of, indien de betrokkene niet kon of wou gehoord worden, na de vaststelling van de onmogelijkheid tot horen, beslist de medewerker van het examen­centrum die de betrokkene ook gehoord heeft of er sprake was van een onregelmatigheid, maakt hij een proces-verbaal waarin alle relevante feitelijke gegevens (eventueel aangevuld met alle dienstige stukken), een verslag van het horen alsook de gemotiveerde beslissing en de opgelegde maatregelen zijn opgenomen en ondertekent hij dit proces-verbaal. Dit proces-verbaal dient steeds in twee exemplaren te worden opgesteld, waarbij één exemplaar ofwel wordt afgegeven aan de betrokkene tegen een ontvangstbewijs, ofwel via een aangetekende brief met ontvangstbewijs aan de betrokkene wordt overgemaakt, dan wel als het een minderjarige betreft aan de ouders of de voogden wordt bezorgd. Het examen­centrum bewaart het andere exemplaar en maakt binnen de twee werkdagen een kopie over aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Indien er beslist wordt dat er sprake is van een onregelmatigheid, wordt de kandidaat uitgesteld voor het examen en wordt de betrokkene uitgesloten van het afleggen van een examen of het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examen­centra en dit voor een periode van:

a) drie maanden in geval van verstoring van de orde, het niet naleven van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het

- examen­centrum of, behoudens voor bedreigingen, voor elke vorm van verbale agressie;
- b) zes maanden in geval van bedreigingen of in geval van fysieke agressie tegen zaken;
- c) twaalf maanden in geval van een poging tot fraude of fraude of voor elke vorm van fysieke agressie tegen personen.

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingediend bij de beroepscommissie.

2) Het nieuwe artikel 39/2 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 bevat de procedure ingeval het Departement Mobiliteit en Openbare Werken na het afleggen van het theoretische of praktische examen kennis krijgt van fraude of van een poging tot fraude in het kader van dat examen. De procedure ziet er in dat geval als volgt uit:

Het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde brengt de betrokkene (d.i. de kandidaat of de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur van de kandidaat) op de hoogte van alle relevante feitelijke gegevens en eventuele stukken waaruit de onregelmatigheid die werd vastgesteld, blijkt en informeert de betrokkene over zijn recht tot het indienen van een schriftelijk verweer binnen de dertig dagen na de datum van de kennisgeving.

Binnen de dertig dagen na de dag waarop het schriftelijk verweer werd ontvangen of, indien dit niet het geval is, binnen de dertig dagen na het verstrijken van de termijn van dertig dagen voor het indienen van schriftelijk verweer, dient het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde te beslissen of er sprake was van een onregelmatigheid. Indien de beslissing niet tijdig wordt genomen, wordt het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde geacht af te zien van het nemen van enige maatregel. Er wordt een proces-verbaal opgemaakt waarin alle relevante feitelijke gegevens (eventueel aangevuld met alle dienstige stukken), een samenvatting van het schriftelijk verweer alsook de gemotiveerde beslissing en de opgelegde maatregelen zijn opgenomen. Dit proces-verbaal dient steeds in twee exemplaren te worden opgesteld, dat door het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde wordt ondertekend, waarbij één exemplaar ofwel wordt afgegeven aan de betrokkene tegen een ontvangstbewijs ofwel via een aangetekende brief met ontvangstbewijs aan de betrokkene wordt overgemaakt dan wel als het een minderjarige betreft aan de ouders of de voogden wordt bezorgd. Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken bewaart het andere exemplaar en maakt binnen de twee werkdagen een kopie over aan het examen­centrum waar het examen werd afgelegd.

Indien er beslist wordt dat er sprake is van een onregelmatigheid, wordt het examen van de kandidaat ongeldig verklaard, wordt het examenresultaat gewijzigd naar een uitstel voor het examen en wordt de betrokkene uitgesloten van het afleggen van een examen of het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examen­centra en dit voor een periode van twaalf maanden.

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingediend bij de beroepscommissie.

Tot slot bevat deze nieuwe afdeling een bepaling, opgenomen in een nieuw artikel 39/3 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998, waarin wordt voorzien dat een examen ongeldig is en het examenresultaat wordt gewijzigd naar een uitstel indien de kandidaat een examen aflegt:

- ofwel na het examen waar een onregelmatigheid werd vastgesteld maar voor de datum van de beslissing tot uitsluiting;

- ofwel gedurende de periode waarin de kandidaat uitgesloten is van het afleggen van een examen wegens een onregelmatigheid.

Artikels 14 tot en met 16

Met de artikels 14 tot en met 16 van het voorliggende voorontwerp van besluit wordt de bestaande regeling in het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, inzake het beroep in geval van twee mislukkingen voor het praktisch examen regelt, gewijzigd.

De gevallen waarin beroep bij de beroepscommissie kan worden aangetekend, worden uitgebreid. Zo kan de kandidaat na elk uitstel voor het praktisch examen beroep aantekenen. Daarnaast wordt ook voor de kandidaat, de begeleider, de instructeur en de stagiair-instructeur in de mogelijkheid voorzien om beroep aan te tekenen bij de beroepscommissie tegen de beslissing van het examencentrum of van het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde tot uitstel van de kandidaat en tot uitsluiting van de betrokkene wegens een onregelmatigheid.

Gezien de taak van de beroepscommissie wordt uitgebreid, wordt het opschrift van afdeling VII van hoofdstuk IV alsook de inhoud van de artikels 47 en 48 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 aangepast.

Tevens wordt de procedure bepaald die gevolgd moet worden om op een correcte en ontvankelijke wijze beroep te kunnen aantekenen.

Opdat de beroepscommissie met betrekking tot elk aan haar voorgelegd dossier met volledige kennis van zaken een beslissing zou kunnen nemen, worden de volgende onderzoeksmogelijkheden voorzien:

- De beroepscommissie kan alle bijkomende onderzoeken die zij nodig acht, verrichten;
- Het examencentrum of het departement moet alle stukken met betrekking tot het examen en de genomen beslissing en de opgelegde maatregelen in geval van een onregelmatigheid overmaken aan de beroepscommissie;
- De zittingen van de beroepscommissie zijn niet openbaar maar de beroepscommissie kan personen oproepen om gehoord te worden.

De beroepscommissie neemt een beslissing binnen een ordetermin van zestig kalenderdagen, te rekenen vanaf de dag volgend op de dag waarop de indiener het beroep verstuurt. Hierbij kan zij volgende beslissingen nemen:

- in geval van een beroep tegen een uitstel voor het praktisch examen: de beroepscommissie kan beslissen dat de kandidaat geslaagd is voor het examen, het uitstel bevestigen of de verzoeker machtigen een nieuw examen af te leggen, desgevallend na afloop van de geldigheidsduur van het voorlopig rijbewijs, waarbij dan kan bepaald worden onder welke voorwaarden het examen plaats heeft (bijvoorbeeld met vrijstelling van het volgen van het wettelijke bepaalde aantal uren praktisch rijonderricht);
- in geval van een beroep tegen een beslissing tot uitstel en uitsluiting: de beroepscommissie kan de opgelegde maatregelen vernietigen, bevestigen of herzien.

Artikels 17 en 18

Tot op heden was de retributie voor de beroepscommissie opgenomen in artikel 61 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs.

Gezien de beroepscommissie eerder gelinkt is aan de praktijkexamens, waarvan de retributies opgenomen zijn in artikel 63 van het voornoemde koninklijk besluit, wordt met de artikels 17 en

18 van het voorliggende voorontwerp van besluit de retributie van de beroepscommissie uit artikel 61 gelicht en opgenomen in artikel 63 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998.

Daarnaast wordt met artikel 18 van het voorliggende voorontwerp van besluit artikel 63 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 ook uitgebreid met een aanvullende retributie voor het gebruik van de audiovertaling. Deze aanvullende retributie geldt enkel voor het gebruik van de audiovertaling bij het theoretisch examen en dus niet voor het gebruik ervan bij de gevaarherkenningstest.

Artikels 19 en 20

Artikel 6.3 AVG schrijft voor dat regelgeving die de verwerking van persoonsgegevens omkadert, minstens volgende essentiële elementen van die verwerking moet vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke.

Met het voorliggende voorontwerp van besluit wordt een nieuwe titel V ingevoegd in het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs waarin inzake de verwerking van persoonsgegevens de bepalingen betreffende de verwerking van gegevens door de examencentra, de beroepscommissie en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken in het kader van voorliggend voorontwerp van besluit verenigd zijn en telkenmale wordt aangegeven welke gegevens worden verzameld en verwerkt, wie verwerkingsverantwoordelijke is, alsook voor welk doeleinden en gedurende welke periode de gegevens worden verzameld en verwerkt.

Artikel 21

Om als rijsschool erkend te kunnen worden, moet de rijsschool een onderneming zijn als vermeld in artikel I.1, eerste lid, 1°, van het Wetboek Economisch Recht. Dit kunnen zowel actieve natuurlijke personen zijn die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefenen als actieve rechtspersonen.

Elke onderneming kan slechts eenmaal erkend worden als rijsschool.

Artikel 22

Artikel 23, §6, van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen bevat de verplichting voor de rijsscholen om een getuigschrift van onderricht dan wel een bekwaamheidsgetuigschrift af te leveren aan kandidaat-bestuurders die een minimum aantal lessen gevolgd hebben. Gezien de te volgen uren theoretisch en praktisch onderricht opgenomen zijn in de artikels 14 en 15 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, wordt via artikel 22 van voorliggend voorontwerp van besluit artikel 23 van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 hiermee in overeenstemming gebracht.

Artikel 23

De eerste zin van artikel 5/1, §2, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B geeft de houder van een voorlopig rijbewijs de mogelijkheid om tijdens de geldigheid van dit voorlopig rijbewijs één keer van model van voorlopig rijbewijs te veranderen (het voorlopig rijbewijs M18 kan omgewisseld worden voor een voorlopig rijbewijs M36 of omgekeerd). Met de tweede zin van artikel 5/1, §2, van hetzelfde besluit is het de bedoeling om te

voorzien dat in dat geval de scholing die gevolgd werd onder dekking van het eerste voorlopig rijbewijs ook als scholing in het kader van het nieuwe voorlopige rijbewijs meetelt en dat dit dus in aanmerking wordt genomen in het licht van de minimumduurtijd van de scholing die doorlopen dient te worden om toegelaten te worden tot het praktisch examen.

In artikel 5/1, §2, tweede zin, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 wordt verwezen naar artikel 8, eerste lid, waar op dit moment wordt bepaald dat de kandidaat voor het rijbewijs B mag deelnemen aan het praktisch examen vanaf de leeftijd van 18 jaar en dat hij sinds minder dan drie jaar geslaagd moet zijn voor het theoretisch examen of ervan vrijgesteld moet zijn krachtens artikel 28 van het KB van 23 maart 1998, terwijl er verwezen dient te worden naar de minimumduurtijd van de scholing zoals opgenomen in artikel 8, tweede lid.

Met artikel 23 van voorliggend voorontwerp van besluit wordt dit dan ook aangepast.

Artikel 24

Deze bepaling wijzigt artikel 8 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B, dat de voorwaarden bevat om te worden toegelaten tot het praktijkexamen voor de categorie B.

Overeenkomstig het nieuwe eerste lid van artikel 8 dient de kandidaat aan een aantal voorwaarden te voldoen om te kunnen worden toegelaten tot het praktisch examen. Het betreft de volgende voorwaarden:

- de kandidaat moet sinds minder dan drie jaar geslaagd zijn voor het theorie-examen of hiervan vrijgesteld zijn;
- de kandidaat moet minstens 18 jaar oud zijn;
- de kandidaat mag niet wegens een onregelmatigheid uitgesloten zijn van het afleggen van een examen;
- de kandidaat mag niet vergezeld zijn van een begeleider, instructeur of stagiair-instructeur die wegens een onregelmatigheid uitgesloten werd van het begeleiden van kandidaten tijdens een examen.

Artikel 25

Teneinde de leesbaarheid van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E te verhogen, worden de definities van de begrippen “onregelmatigheid”, “audiovertaling”, “beveiligde zending”, “werkdag” en “algemene verordening gegevensbescherming” ingeschreven in het voormelde koninklijk besluit, dit om te voorkomen dat door de herhaling ervan de tekst van het besluit al te zwaar zou worden en daardoor ook minder vlot leesbaar zou worden. Deze definities vergen zelf geen verdere commentaar.

Artikel 26

Dit artikel verplicht de instellingen die instaan voor het afnemen van examens om een rijbewijs of een bewijs van vakbekwaamheid te behalen om de in de door hen aan kandidaten afgegeven documenten (zoals bijvoorbeeld onder meer het examenresultaat, de aanvraag om een rijbewijs of voorlopig rijbewijs, het getuigschrift van basiskwalificatie en de beslissing tot uitsluiting van de examens) vermelde informatie langs elektronische weg mee te delen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Het Departement bepaalt de modaliteiten en de vorm volgens welke de informatie dient opgesteld en aan het Departement bezorgd dient te worden.

Artikel 27

Dit artikel wijzigt artikel 26, §4, van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, dat de voorwaarden bevat waaraan de kandidaat voor het examen basiskwalificatie, het gecombineerd examen of het aanvullend examen basiskwalificatie dient te voldoen.

Met dit artikel worden aan de bestaande voorwaarden twee nieuwe voorwaarden toegevoegd:

- de kandidaat die wegens een onregelmatigheid uitgesloten is van het afleggen van een examen in de examencentra mag niet worden toegelaten tot voormelde examens indien het examen wordt afgelegd in één van de examencentra bedoeld in artikel 25 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs;
- de kandidaat mag niet vergezeld zijn van een begeleider, instructeur of stagiair-instructeur die wegens een onregelmatigheid uitgesloten werd van het begeleiden van kandidaten tijdens een examen.

Een onregelmatigheid wordt gedefinieerd als elk gedrag waarmee de orde wordt verstoord, elke vorm van fraude of poging tot fraude en elke vorm van verbale of fysieke agressie ten aanzien van zaken of personen en dit voor, tijdens of na het theoretische of het praktische examen alsook, meer algemeen, de niet-naleving, al dan niet opzettelijk, van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examencentrum.

Voor enkele niet-limitatieve voorbeelden van een onregelmatigheid kan verwezen worden naar de toelichting bij artikel 6 van voorliggend voorontwerp van besluit.

Artikel 28

Met artikel 28 van voorliggend voorontwerp van besluit worden een aantal wijzigingen aangebracht in artikel 27 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, voor wat betreft de mogelijkheid tot bijstand van een tolk tijdens het examen.

Voor de kandidaat die het Nederlands niet machtig is, wordt de mogelijkheid voorzien om het theoretisch examen af te leggen met behulp van een audiovertaling in de plaats van met de fysieke bijstand van een tolk.

Bij het theoretisch examen verschijnen de examenvragen en –antwoorden in het Nederlands op het computerscherm en worden deze door middel van geluidsondersteuning in het Nederlands voorgelezen aan de kandidaat. Indien het examen wordt afgelegd met behulp van een audiovertaling, krijgt de kandidaat de vragen en de antwoordmogelijkheden, die vooraf door een beëdigd vertaler vertaald werden, bijkomend ook nog eens in het Frans, Duits of Engels te horen en dit pas nadat hij de vraag en antwoordmogelijkheden eerst heeft gehoord in het Nederlands. Op die manier worden de regels van de taalwetgeving gerespecteerd (cfr. advies VCT van 27/11/2020 met ref. 52.355/I/N).

De mogelijkheid tot het afleggen van het examen met audiovertaling bestaat enkel voor de onderdelen 'meerkeuzevragen' en 'casestudy's' van het theoretisch examen. Voor het onderdeel mondelinge proef van het theoretisch examen evenals voor het praktisch examen zal er door de kandidaat die het Nederlands niet machtig is wel nog steeds beroep kunnen worden gedaan op de fysieke bijstand van een tolk.

Het ontwerp erkent uitdrukkelijk dat kandidaten recht hebben op redelijke aanpassingen waarin het examencentrum dient te voorzien. Op deze wijze wordt uitwerking gegeven aan het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid en meer

in het bijzonder de artikelen 15 en 19 ervan. Bijgevolg zal, indien kandidaten met een gehoorhandicap, namelijk dove of slechthorende kandidaten, bijvoorbeeld nood hebben aan de bijstand van een beëdigd doventolk, het examen centrum deze beëdigd doventolk aanwijzen en vergoeden, behalve indien de kandidaat gebruik maakt van tolkuren in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, in welk geval het Centraal Tolkenbureau de tolk zal aanwijzen en vergoeden.

Artikels 29 tot en met 32

Met deze artikels worden wijzigingen aangebracht in de artikels 30, §2, 33, 37, §2, en 40 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E.

In voormelde artikels wordt opgesomd welke bewijsstukken de kandidaat dient voor te leggen om te worden toegelaten tot respectievelijk het theoretisch examen basiskwalificatie, het praktisch examen basiskwalificatie, het gecombineerd theoretisch examen en het gecombineerd praktisch examen.

Met deze wijzigingen worden de voor te leggen bewijsstukken in overeenstemming gebracht met de huidige vereisten.

Artikel 33

Aan hoofdstuk 3 van titel III van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, waarin de regels betreffende de examens vervat zitten, wordt een nieuwe afdeling 5/1 toegevoegd, bestaande uit de artikels 43/1 tot en met 43/4, waarin een sanctieregeling wordt voorzien in geval van onregelmatigheden in het kader van het examen basiskwalificatie, het gecombineerd examen of het aanvullend examen basiskwalificatie.

De regeling in geval van onregelmatigheden is enkel van toepassing op de examens afgelegd in een examen centrum zoals vermeld in artikel 25 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs (cfr. het nieuwe artikel 43/1 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007).

Afhankelijk van wanneer de onregelmatigheid wordt vastgesteld, meer bepaald in het kader van het examen dan wel na het afleggen van het examen, zijn er twee procedures:

1) Het nieuwe artikel 43/2 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 bevat de procedure ingeval de onregelmatigheid wordt vastgesteld in het kader van het examen door een examinator of een medewerker van het examen centrum. Het betreft de volgende procedure:

Indien een examinator of een medewerker van het examen centrum meent dat er sprake is van een onregelmatigheid van de kandidaat of van de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur van de kandidaat, wordt het examen van de kandidaat opgeschort totdat er een beslissing wordt genomen omtrent de vastgestelde onregelmatigheid.

De betrokkene wordt vervolgens onmiddellijk op de hoogte gebracht van alle relevante feitelijke gegevens en van de eventuele stukken waaruit de onregelmatigheid die werd vastgesteld, blijkt en wordt in zijn verdediging gehoord door een andere medewerker van het examen centrum dan diegene die de onregelmatigheid heeft vastgesteld.

Nadat de betrokkene gehoord werd of, indien de betrokkene niet kon of wou gehoord worden, na de vaststelling van de onmogelijkheid tot horen, beslist de medewerker van het examen centrum die de betrokkene ook gehoord heeft of er sprake was van een

onregelmatigheid, maakt hij een proces-verbaal op waarin alle relevante feitelijke gegevens (eventueel aangevuld met alle dienstige stukken), een verslag van het horen alsook de gemotiveerde beslissing en de opgelegde maatregelen zijn opgenomen en ondertekent hij dit proces-verbaal. Dit proces-verbaal dient steeds in twee exemplaren te worden opgesteld, waarbij één exemplaar ofwel wordt afgegeven aan de betrokkene tegen ontvangstbewijs, ofwel via een aangetekende brief met ontvangstbewijs aan de betrokkene wordt overgemaakt. Het examen centrum bewaart het andere exemplaar en maakt binnen de twee werkdagen een kopie over aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Indien er beslist wordt dat er sprake is van een onregelmatigheid, wordt de kandidaat uitgesteld voor het examen en wordt de betrokkene uitgesloten van het afleggen van een examen of het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examencentra en dit voor een periode van:

- a) drie maanden in geval van verstoring van de orde, het niet naleven van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examen centrum of, behoudens voor bedreigingen, voor elke vorm van verbale agressie;
- b) zes maanden in geval van bedreigingen of in geval van fysieke agressie tegen zaken;
- c) twaalf maanden in geval van een poging tot fraude of fraude of voor elke vorm van fysieke agressie tegen personen.

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingediend bij de beroepscommissie.

2) Het nieuwe artikel 43/3 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 bevat de procedure ingeval het Departement Mobiliteit en Openbare Werken na het afleggen van het examen kennis krijgt van fraude of van een poging tot fraude in het kader van dat examen. De procedure ziet er in dat geval als volgt uit:

Het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde brengt de betrokkene (d.i. de kandidaat of de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur van de kandidaat) op de hoogte van alle relevante feitelijke gegevens en eventuele stukken waaruit de onregelmatigheid die werd vastgesteld, blijkt en informeert de betrokkene over zijn recht tot het indienen van een schriftelijk verweer binnen de 30 dagen na de datum van de kennisgeving.

Binnen de dertig dagen na de dag waarop het schriftelijk verweer werd ontvangen of, indien dit niet het geval is, binnen de dertig dagen na het verstrijken van de termijn van dertig dagen voor het indienen van schriftelijk verweer dient het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde te beslissen of er al dan niet sprake was van een onregelmatigheid. Indien de beslissing niet tijdig wordt genomen, wordt het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde geacht af te zien van het nemen van enige maatregel. Er wordt een proces-verbaal opgemaakt waarin alle relevante feitelijke gegevens (eventueel aangevuld met alle dienstige stukken), een samenvatting van het schriftelijk verweer alsook de gemotiveerde beslissing en de opgelegde maatregelen zijn opgenomen. Dit proces-verbaal dient steeds in twee exemplaren te worden opgesteld, dat door het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde wordt ondertekend, waarbij één exemplaar ofwel wordt afgegeven aan de betrokkene tegen een ontvangstbewijs, ofwel via een aangetekende brief met ontvangstbewijs aan de betrokkene wordt overgemaakt. Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken bewaart het andere exemplaar en maakt binnen de twee werkdagen een kopie over aan het examen centrum waar het examen werd afgelegd.

Indien er beslist wordt dat er sprake is van een onregelmatigheid, wordt het examen van de kandidaat ongeldig verklaard, wordt het examenresultaat gewijzigd naar een uitstel voor het examen en wordt de betrokkene uitgesloten van het afleggen van een examen of het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examencentra en dit voor een periode van twaalf maanden.

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingediend bij de beroepscommissie.

Tot slot bevat deze nieuwe afdeling een bepaling, opgenomen in een nieuw artikel 43/4 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007, waarin wordt voorzien dat een examen ongeldig is en het examenresultaat wordt gewijzigd naar een uitstel indien de kandidaat een examen aflegt:

- ofwel na het examen waar een onregelmatigheid werd vastgesteld maar voor de datum van de beslissing tot uitsluiting;
- ofwel gedurende de periode waarin de kandidaat uitgesloten is van het afleggen van een examen wegens een onregelmatigheid.

Artikels 34 en 35

Met de artikels 34 en 35 van het voorliggende voorontwerp van besluit wordt de bestaande regeling in het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E inzake het beroep in geval van twee mislukkingen voor hetzelfde type praktisch examen regelt, gewijzigd.

De gevallen waarin beroep bij de beroepscommissie kan worden aangetekend, worden uitgebreid. Zo kan de kandidaat na elk uitstel voor het praktisch examen beroep aantekenen. Daarnaast wordt ook voor de kandidaat, de begeleider, de instructeur en de stagiair-instructeur in de mogelijkheid voorzien om beroep aan te tekenen bij de beroepscommissie tegen de beslissing van het examencentrum of van het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde tot uitstel van de kandidaat en tot uitsluiting van de betrokkene wegens een onregelmatigheid.

Gezien de taak van de beroepscommissie wordt uitgebreid, wordt het opschrift van hoofdstuk 4 van titel III alsook de inhoud van artikel 44 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 aangepast.

Het artikel omschrijft de procedure die gevolgd moet worden om op een correcte en ontvankelijke wijze beroep te kunnen aantekenen.

Opdat de beroepscommissie met betrekking tot elk aan haar voorgelegd dossier met volledige kennis van zaken een beslissing zou kunnen nemen, worden de volgende onderzoeksmogelijkheden voorzien:

- De beroepscommissie kan alle bijkomende onderzoeken die zij nodig acht, verrichten;
- Het examencentrum of het departement moet alle stukken met betrekking tot het examen en de genomen beslissing en de opgelegde maatregelen in geval van een onregelmatigheid overmaken aan de beroepscommissie;
- De zittingen van de beroepscommissie zijn niet openbaar maar de beroepscommissie kan personen oproepen om gehoord te worden.

De beroepscommissie neemt een beslissing binnen een ordetermin van zestig kalenderdagen, te rekenen vanaf de dag volgend op de dag van de indiening van het beroep. Hierbij kan zij volgende beslissingen nemen:

- In geval van een beroep tegen een uitstel voor het praktisch examen: de beroepscommissie kan beslissen dat de kandidaat geslaagd is voor het examen, in welk geval het getuigschrift van basiskwalificatie wordt afgeleverd door het examencentrum, het uitstel bevestigen of

de verzoeker machtigen een nieuw examen af te leggen, desgevallend na afloop van de geldigheidsduur van het voorlopig rijbewijs, waarbij dan kan bepaald worden onder welke voorwaarden het examen plaats heeft (bijvoorbeeld met vrijstelling van het volgen van het wettelijke bepaalde aantal uren praktisch rijonderricht);

- In geval van een beroep tegen een beslissing tot uitstel en uitsluiting: de beroepscommissie kan de opgelegde maatregelen vernietigen, bevestigen of herzien.

Artikel 36

Met dit artikel wordt artikel 55/1 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, nadat het bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 werd opgeheven, opnieuw opgenomen.

Het nieuwe artikel 55/1 vermeldt de retributies voor het afleggen van examens, die tot op heden opgenomen waren in artikel 74ter van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 en dat bij artikel 38 van voorliggend voorontwerp van besluit wordt opgeheven.

Artikel 37

Artikel 6.3 AVG schrijft voor dat regelgeving die de verwerking van persoonsgegevens omkadert, minstens volgende essentiële elementen van die verwerking moet vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke.

Met het voorliggende ontwerp van besluit worden in het bestaande hoofdstuk 3 van titel VI van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E inzake de verwerking van persoonsgegevens de bepalingen betreffende de verwerking van gegevens door de examencentra, de beroepscommissie en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken in het kader van voorliggend voorontwerp van besluit verenigd en wordt telkenmale aangegeven welke gegevens worden verzameld en verwerkt, wie verwerkingsverantwoordelijke is, alsook voor welk doeleinden en gedurende welke periode de gegevens worden verzameld en verwerkt.

Artikel 38

Artikel 74ter van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E bevat de retributies die betaald moeten worden voor de examens afgelegd in de examencentra bedoeld in artikel 25 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs.

Gezien artikel 74ter van voormeld koninklijk besluit deel uitmaakt van de overgangsbepalingen en de retributies met artikel 36 van voorliggend voorontwerp van besluit in artikel 55/1 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 opgenomen worden, wordt met deze bepaling artikel 74ter opgeheven.

Artikel 39

Het ontwerp erkent uitdrukkelijk dat deelnemers in het kader van het terugkommoment recht hebben op redelijke aanpassingen waarin de instelling dient te voorzien. Op deze wijze wordt uitwerking gegeven aan het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid en meer in het bijzonder de artikelen 15 en 19 ervan. Bijgevolg zal, indien deelnemers met een gehoorhandicap, namelijk dove of slechthorende deelnemers bijvoorbeeld nood hebben aan de bijstand van een beëdigd doventolk, de instelling deze beëdigd doventolk aanwijzen en vergoeden, behalve indien de deelnemer gebruik maakt van tolkuren in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, in welk geval het Centraal Tolkenbureau de tolk zal aanwijzen en vergoeden.

Artikel 40

In artikel 56 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2018 houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B wordt bepaald op welke categorieën van bestuurders de verplichting om het terugkommoment te volgen van toepassing is in de tijd.

Het gaat hierbij allereerst om de personen die vanaf 1 oktober 2017 een aanvraag tot aflevering van een voorlopig rijbewijs bij een Vlaamse gemeente hebben ingediend. Daarnaast gaat het ook om de personen die een voorlopig rijbewijs hadden voor 1 oktober 2017 en dit, binnen de geldigheid ervan, vanaf 1 oktober 2017 bij een Vlaamse gemeente omwisselden met toepassing van artikel 5/1, §2, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B.

Met dit artikel wordt hier nog een categorie van bestuurders aan toegevoegd, meer bepaald de personen die, met bijstand van een rijschool, vanaf 1 augustus 2021 geslaagd zijn voor het praktisch examen en die op het moment van het afleggen van het praktisch examen voldoen aan de volgende voorwaarden:

- ze zijn ingeschreven in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister van een Vlaamse gemeente;
- ze zijn geen houder van een geldig voorlopig rijbewijs.

Het betreft de kandidaten die een voorlopig rijbewijs hebben aangevraagd voor 1 oktober 2017 waarvan de geldigheid inmiddels verstreken is en die het praktisch examen afleggen met een attest waaruit blijkt dat een scholing van ten minste drie maanden onder dekking van een voorlopig rijbewijs werd gevolgd en na het volgen van zes uur praktisch rijonderricht in een erkende rijschool.

Artikel 41

Naast de continue verplichting die met de artikels 4 en 26 van voorliggend voorontwerp van besluit, respectievelijk in artikel 25 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 en in artikel 24 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E voor de instellingen die instaan om een rijbewijs of een bewijs van vakbekwaamheid te behalen, wordt ingeschreven en die uitwerking heeft vanaf een datum die door de Vlaamse minister zal worden vastgesteld en uiterlijk op 1 januari 2023, worden deze instellingen met dit artikel ook verplicht om ook alle informatie die vermeld wordt in de voor de datum van inwerkingtreding van de artikels 4 en 26 van het ontwerp van het besluit aan kandidaten afgegeven documenten (zoals bijvoorbeeld het examenresultaat, de aanvraag om een rijbewijs of voorlopig rijbewijs, het getuigschrift van basiskwalificatie, de beslissing tot uitsluiting van de examens, ...) langs elektronische weg mee te delen aan het Departement van Mobiliteit en Openbare Werken en dit uiterlijk tegen de datum die door de Vlaamse minister zal worden bepaald en uiterlijk 1 januari

2023. Ook hier bepaalt het Departement van Mobiliteit en Openbare Werken de modaliteiten en de vorm volgens welke de informatie dient opgesteld en aan het Departement bezorgd dient te worden.

Artikel 42

Deze bepaling voorziet erin dat het besluit in werking treedt op 1 augustus 2021, met uitzondering van de bepalingen betreffende de audiovertaling, opgenomen in de artikels 1, 6, 12, 18, 25, 28 en 36, en de bepalingen met betrekking tot de verplichtingen van de instellingen om informatie mee te delen, opgenomen in de artikels 4 en 26 van het besluit, die in werking treden op een datum die de Vlaamse minister vaststelt en uiterlijk op 1 januari 2023.

Artikel 43

Met deze bepaling wordt de Vlaamse minister, bevoegd voor de weginfrastructuur en het wegenbeleid, belast met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

1. Algemeen

Het voorliggend ontwerp heeft een beperkte impact op de begroting van de Vlaamse overheid.

De bestaande retributie van 12,5 euro voor het indienen van een beroep tegen het resultaat van een praktijkexamen wordt met voorliggend ontwerp verhoogd tot 25 euro. De kost van een zitting van de beroepscommissie bedroeg in 2020 526 euro. Op een zitting worden maximum 5 dossiers behandeld. Per dossier bedraagt de kost van een beroep de Vlaamse overheid dus minstens 105 euro. Een praktijkexamen categorie B, waarvoor de overgrote meerderheid van de beroepen gaan, kost 41 euro in 2021. Een verhoging van de retributie voor het indienen van een beroepschrift is in verhouding dus redelijk.

Ook zal het retributiebedrag jaarlijks automatisch geïndexeerd worden.

Daarnaast wordt beroep mogelijk vanaf het eerste niet succesvol afgelegde examen, wat mogelijk een lichte stijging van het aantal dossiers kan veroorzaken. In de voorgaande jaren werden telkens om en bij de 45 beroepschriften ingediend.

Er wordt verder een retributie ingevoerd voor het beroep tegen een beslissing tot uitstel en uitsluiting van een examen omwille van de vaststelling van een onregelmatigheid. Aangezien de uitsluiting omwille van een onregelmatigheid en het beroep ertegen, nieuwe maatregelen zijn, kan niet exact ingeschat worden hoe vaak dit zich zal voordoen. Over de voorbije vijf jaar waren er gemiddeld een kleine tweehonderd gevallen van fraude en verstoring van de orde. De gevallen van verstoring van de orde werden niet systematisch geregistreerd en zijn dus een schatting. We verwachten dat slechts een klein deel van de kandidaten die wordt uitgesloten omwille van onregelmatigheid beroep zal aantekenen. Omdat de retributie relatief laag is, met name 25 euro, jaarlijks geïndexeerd, wordt de impact op de begroting van deze retributie gering ingeschat. De kost van een beroep voor de Vlaamse overheid zal gelijkaardig zijn aan de kost voor het beroep tegen het niet slagen voor het praktijkexamen.

2. Advies van de Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 10 februari 2021 en was gunstig, mits geen meervraag wordt ingediend voor de eventuele stijging van de kosten in het kader van het beroep en het behandelen van de onregelmatigheden.

In het advies werden nog volgende opmerkingen gemaakt:

- de Inspectie van Financiën merkt op dat het niet logisch is dat er in het nieuwe artikel 39/2 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, dat met artikel 13 van het voorliggende ontwerp van besluit wordt ingevoegd en dat betrekking heeft op fraude of een poging tot fraude waarvan het Departement na het afleggen van het examen kennis krijgt, niet uitdrukkelijk wordt voorzien dat de betrokkene wordt gehoord, dit terwijl dit wel voorzien is in artikel 39/1 van het voorliggend ontwerp van besluit in geval het examencentrum de onregelmatigheid vaststelt. De Inspectie van Financiën adviseert om de procedure in het nieuw artikel 39/2 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 alsook in het gelijkaardige (nieuwe) artikel 43/3 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, dat wordt ingevoegd via artikel 33 van het voorliggende ontwerp van besluit, op dit vlak aan te passen.

Op deze suggestie wordt niet ingegaan. De "hoorplicht" betekent niet noodzakelijk dat men mondeling gehoord moet worden maar houdt enkel in dat men het recht moet hebben om nuttig voor zijn belangen op te komen. Dit kan, zoals in deze ook voorzien werd, ook schriftelijk gebeuren.

- de Inspectie van Financiën geeft aan dat paragraaf 2, tweede lid van het nieuwe artikel 48 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs onduidelijk is.

Naar aanleiding van het wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd dit herschreven.

3. Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op 25 februari 2021.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is een beperkte impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

Het mogelijk maken van beroep na een eerste onsuccesvol afgelegde examen kan het aantal beroepschrijften doen stijgen.

Daarnaast wordt de mogelijkheid tot beroep tegen een beslissing tot uitstel en uitsluiting van een examen omwille van de vaststelling van een onregelmatigheid in het leven geroepen.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt voor advies voorgelegd aan de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA), de Vlaamse Toezichtscommissie en de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en de rijexamens;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken:

- * te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) in te winnen;

- * te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Vlaamse Toezichtscommissie in te winnen;

- * te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

- * te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen en voornoemd advies geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
- het advies van de Inspectie van Financiën
- het begrotingsakkoord